

Številka: 542-49/2014-2030

Ljubljana, 13. 3. 2024

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo o obravnavi Četrtega periodičnega poročila Republike Slovenije o izvajanju določil Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju na 78. zasedanju Odbora ZN proti mučenju, 15. in 16. novembra 2023 v Ženevi ter Sklepne ugotovitve Odbora ZN proti mučenju – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/1, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ..., pod točko ... sprejela naslednji sklep:

1. Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o obravnavi Četrtega periodičnega poročila Republike Slovenije o izvajanju določil Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju na 78. zasedanju Odbora ZN proti mučenju, 15. in 16. novembra 2023 v Ženevi.
2. Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Sklepnimi ugotovitvami, ki jih je Odbor ZN proti mučenju izdal po obravnavi Četrtega periodičnega poročila Republike Slovenije o izvajanju določil Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju.
3. Vlada Republike Slovenije je zadolžila pristojna ministrstva in vladne službe, da preučijo Sklepne ugotovitve Odbora ZN proti mučenju in sprejmejo ukrepe za pravočasno in učinkovito uresničevanje priporočil, še posebej glede priporočil o mladoletniškem kazenskoprnem sistemu, otrocih migrantih, spolnem nasilju in nasilju zaradi spola ter obravnavi oseb v socialnovarstvenih in psihiatričnih ustanovah (glej 17., 29., 37.a in 39.d odstavek Sklepnih ugotovitev), glede katerih je potrebno Odboru ZN proti mučenju predložiti informacijo o njihovem uresničevanju do 24. novembra 2024.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

Prilogi:

- Poročilo o obravnavi Četrtega periodičnega poročila Republike Slovenije o izvajanju določil Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju na 78. zasedanju Odbora ZN proti mučenju, 15. in 16. novembra 2023 v Ženevi
- Sklepne ugotovitve Odbora ZN proti mučenju o Četrtem periodičnem poročilu Republike Slovenije

Prejmejo:

- Ministrstvo za pravosodje
- Ministrstvo za notranje zadeve
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

<ul style="list-style-type: none"> - Ministrstvo za solidarno prihodnost - Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve - Ministrstvo za zdravje - Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje - Urad Vlade RS za narodnosti - Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov 		
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:		
/		
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:		
<ul style="list-style-type: none"> - dr. Katja Rejec Longar, direktorica Urada za mednarodno sodelovanje in mednarodno pravno pomoč, Ministrstvo za pravosodje; - mag. Nina Koželj, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje; - Jana Lovšin, vodja Sektorja za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje, Ministrstvo za pravosodje; - Peter Pavlin, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje. 		
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:		
/		
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:		
/		
<p>Delegacija Republike Slovenije je 15. in 16. novembra 2023 v Ženevi sodelovala na 78. zasedanju Odbora ZN proti mučenju, kjer je bilo obravnavano Četrto periodično poročilo Republike Slovenije o uresničevanju določil Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (oddano v letu 2019).</p> <p>V uvodnem nagovoru je vodja delegacije predstavila zakonodajne in druge ukrepe v Republiki Sloveniji po oddaji poročila. 10-članski Odbor ZN proti mučenju je postavil dodatna vprašanja glede zakonskega, institucionalnega in programskega okvira za zagotavljanje izvajanja vseh splošnih obveznosti za krepitev pravic varstva oseb, ki jim je bila odvzeta prostost v Republiki Sloveniji (predvsem glede izvrševanja kazenskih sankcij, tudi alternativnih, policijskih postopkov kot tudi obravnave v psihiatričnih bolnišnicah), preprečevanja nasilja v družini in ukrepanje glede zmanjševanja nasilja, ureditev pravnega položaja izbrisanih, migrantske in integracijske politike, trgovine z ljudmi, civilnih protestov v času pandemije Covid 19, usposabljanje osebja v različnih institucijah pa tudi vprašanja, povezana z urejanjem položaja romske skupnosti.</p> <p>Delegacija Republike Slovenije je bila sestavljena iz predstavnikov Ministrstva za pravosodje ter njegovega organa v sestavi - Uprave RS za izvrševanje kazenskih sankcij, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za notranje zadeve ter Policije, Ministrstva za zdravje, Ministrstva za solidarno prihodnost, Ministrstva za vzgojo in izobraževanje, Urada Vlade RS za narodnosti, Urada Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov in Stalnega predstavništva RS pri Uradu ZN in drugih mednarodnih organizacijah v Ženevi.</p> <p>Po predstavitvi poročila je Odbor sprejel Sklepne ugotovitve, v katerih je podal svojo oceno o napredku, ki ga je pogodbenica dosegla pri uresničevanju svojih obveznosti po konvenciji, ter podal priporočila za pospešitev uresničevanja posameznih določil konvencije. Vlada Republike Slovenije s sklepom zadalži pristojna ministrstva in vladne službe, da preučijo priporočila Odbora ZN proti mučenju in sprejmejo ukrepe za njihovo pravočasno in učinkovito uresničevanje, še posebej pa glede priporočil o mladoletniškem kazenskopravnem sistemu, otrocih migrantih, spolnem nasilju in nasilju zaradi spola ter obravnave oseb v socialnovarstvenih in psihiatričnih ustanovah (glej 17., 29., 37.a in 39.d odstavke Sklepnih ugotovitev v prilogi), glede katerih je potrebno Odboru ZN proti mučenju predložiti informacijo o njihovem uresničevanju do 24. novembra 2024.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE

b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma 				

projektih sprejetih proračunov.

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Obravnava poročila in sklepnih ugotovitev nima finančnih obveznosti.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

Pri pripravi gradiva sodelovanje javnosti ni potrebno.

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

NE

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

NE

Andreja Katič
MINISTRICA

PREDLOG SKLEPA

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/1, 47/13 – ZDU – 1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ..., pod točko ... sprejela naslednji sklep:

1. Vlada Republike Slovenije je sprejela Poročilo o obravnavi Četrtega periodičnega poročila Republike Slovenije o izvajanju določil Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju na 78. zasedanju Odbora ZN proti mučenju, 15. in 16. novembra 2023 v Ženevi.
2. Vlada Republike Slovenije se je seznanila s Sklepnimi ugotovitvami, ki jih je Odbor ZN proti mučenju izdal po obravnavi Četrtega periodičnega poročila Republike Slovenije o izvajanju določil Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju.
3. Vlada Republike Slovenije je zadolžila pristojna ministrstva in vladne službe, da preučijo Sklepne ugotovitve Odbora ZN proti mučenju in sprejmejo ukrepe za pravočasno in učinkovito uresničevanje priporočil, še posebej glede priporočil o mladoletniškem kazenskopravnem sistemu, otrocih migrantih, spolnem nasilju in nasilju zaradi spola ter obravnavi oseb v socialnovarstvenih in psihiatričnih ustanovah (glej 17., 29., 37.a in 39.d odstavek Sklepnih ugotovitev), glede katerih je potrebno Odboru ZN proti mučenju predložiti informacijo o njihovem uresničevanju do 24. novembra 2024.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

Prilogi:

- Poročilo o obravnavi Četrtega periodičnega poročila Republike Slovenije o izvajanju določil Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju na 78. zasedanju Odbora ZN proti mučenju, 15. in 16. novembra 2023 v Ženevi
- Sklepne ugotovitve Odbora ZN proti mučenju o Četrtem periodičnem poročilu Republike Slovenije

Prejmejo:

- Ministrstvo za pravosodje
- Ministrstvo za notranje zadeve
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za solidarno prihodnost
- Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve
- Ministrstvo za zdravje
- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
- Urad Vlade RS za narodnosti
- Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov

Poročilo o obravnavi Četrtega periodičnega poročila Republike Slovenije o izvajanju določil Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju na 78. zasedanju Odbora ZN proti mučenju, 15. in 16. novembra 2023 v Ženevi

1. Delegacija Republike Slovenije

Četrto periodično poročilo Republike Slovenije o izvajanju določil Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju je Odbor ZN proti mučenju obravnaval na 78. zasedanju, 15. in 16. novembra 2023 v Uradu visokega komisarja ZN za človekove pravice v Ženevi (Palača Wilson).

Vlado Republike Slovenije je na obravnavi poročila zastopala delegacija v naslednji sestavi:

dr. Dominika Švarc Pipan, vodja delegacije; mag. Anita Pipan, veleposlanica, stalna predstavnica, Stalno predstavništvo RS pri Uradu ZN in drugih mednarodnih organizacijah v Ženevi, namestnica vodje delegacije; Matej Torkar, generalni direktor, Direktorat za migracije, Ministrstvo za notranje zadeve; mag. Robert Ferenc, namestnik generalnega direktorja policije, vodstvo policije, Generalna policijska uprava, Policija; mag. Katarina Štrukelj, direktorica, Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov; Primož Jamšek, vodja Sektorja za integracijo, Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov; Janez Doltar, v. d. direktorja, Urad Vlade RS za narodnosti; mag. Ružica Boškič, sekretarka, kabinet ministra, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; mag. Nadja Čobal, sekretarka, Sektor za duševno zdravje in demenco, Ministrstvo za zdravje; mag. Tanja Skornšek Pleš, sekretarka, Sektor za dolgotrajno oskrbo in deinstitucionalizacijo, Ministrstvo za solidarno prihodnost; Aleš Ojsteršek, vodja Sektorja za razvoj izobraževanja, Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje; mag. Nina Koželj, generalna direktorica, Direktorat za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje; Jana Lovšin, vodja Sektorja za mednarodno sodelovanje in evropske zadeve, Ministrstvo za pravosodje; Peter Pavlin, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje; Robert Friškovec, sekretar, Uprava za izvrševanje kazenskih sankcij, Ministrstvo za pravosodje; mag. Maja Velič, sekretarka, Urad za mednarodno sodelovanje in mednarodno pravno pomoč, Ministrstvo za pravosodje.

2. Uvodna predstavitev

V uvodnem nagovoru je vodja delegacije izrazila priznanje Odboru ZN proti mučenju za krepitev učinkovitosti spremljanja izvajanja konvencije v državah pogodbenicah ter poudarila trdno zavezo Slovenije, da je treba preprečiti, odpraviti in preganjati vsa dejanja mučenja ali drugega krutega ali nečloveškega ravnanja ali kaznovanja. Mučenje je prepovedano v 18. členu ustave in inkriminirano v kazenskem zakoniku. V Sloveniji je bilo tudi nekaj pomembnih sodb, ki so obravnavale prepoved mučenja, navedla je tudi primer odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije iz leta 2023 v zvezi z izročitvami drugim državam.

Vodja delegacije je nadalje predstavila zakonodajne in druge ukrepe v Republiki Sloveniji po oddaji poročila, izpostavila je izzive, ki jih je povzročila pandemija COVID-19, predvsem glede zaporniškega sistema in povečanih dejavnikov tveganja za nasilje v družini, ter načinom reševanja preko ukrepov za zagotovitev varnosti in komunikacije za zapornike, navedla je okrepljene socialne storitve in kampanje ozaveščanja, predvsem je poudarila pomen *Resolucije o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini in nasilja nad ženskami, Zakon o dolgotrajni oskrbi* ter *Strategijo za deinstitucionalizacijo v socialnem varstvu za obdobje 2024 – 2034* kot tudi napredek na področju storitev za duševno zdravje. Izpostavila je prizadevanja za podporo romski skupnosti, boj proti trgovini z ljudmi in reševanja kapacitet za prosilce za azil in osebe z začasno zaščito, še posebej je poudarila sprejeto *Uredbo o načinu zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnikov brez spremstva*. Omenila je gradnjo

novega zapora v Ljubljani ter več drugih projektov na različnih področjih in nenazadnje pomen usposabljanja in izobraževanja vseh deležnikov. Omenjena je bila zavezanost Slovenije človekovim pravicam s priznanjem statusa A Varuhu človekovih pravic v okviru Pariških načel ter stalnimi izboljšavami v zakonodaji in praksi.

3. Konstruktivni dialog med odborom in delegacijo

Po uvodni predstavitvi so članice in člani odbora podali mnenja o uresničevanju obveznosti Republike Slovenije po konvenciji v obdobju, na katerega se poročilo nanaša, ter delegaciji postavili dodatna vprašanja (v dveh sklopih) in prosili za pojasnila v zvezi z informacijami in podatki iz poročila ter tistimi, ki jih je odbor pridobil prek drugih virov, predvsem s strani senčnih poročil. Največ vprašanj sta imela poročevalca za Slovenijo, Todd Buchwald in Ilvija Puce, sicer pa so skoraj vsi ostali člani in članice odbora imeli vprašanja, na katera je delegacija odgovarjala tako prvi kot drugi dan.

Člani odbora so pohvalili nacionalni preventivni mehanizem Slovenije in navedli, da le-ta velja za enega najučinkovitejših na svetu, med drugim so zastavljali vprašanja o prijavljenih kršitvah pravic prosilcev za azil, vprašanih glede njihove individualne obravnave, še posebej glede mladoletnikov, reševanju kapacitet za prosilce za azil, reševanje zaporske problematike, o ukrepih za obravnavo nasilje nad ženskami, pozvali so državo k zbiranju in analizi podatkov o nasilju, izboljšanju usposabljanja policije in krepitvi zmogljivosti za obravnavanje nasilja; zanimal jih je status t. i. izbrisanih oseb in prejem odškodnin.

Delegacija je navedla dosedanja prizadevanja za okrepitev odziva države na izpostavljene problematike - podrobneje so bile predstavljene teme iz uvodnega nagovora, kot tudi zaključeni projekti in projekti v teku, sprejem protokolov, ki so skladni z mednarodnimi standardi, in izvedena usposabljanja na posameznih področjih, še posebej glede nasilja nad ženskami, duševnega zdravja, trgovine z ljudmi in romske problematike.

Delegacija je navedla tudi načrtovane ukrepe in projekte, nacionalne programe, ki ne vključujejo le t.i. mehkih ukrepov, ampak tudi spremembe zakonodaje, še več pa se bo vlagalo v usposabljanje in ozaveščanje (kampanje, preventivne delavnice), npr. za žrtve trgovine z ljudmi pa je zagotovljeno 30-dnevno obdobje pomoči v obliki nastanitve, okrevanja in oskrbe. Prav tako se veliko sredstev vlaga v gradnjo novega sodobnega zapora, saj tudi Slovenijo pesti problem prenatrpanosti zaporov. Odbor je pozdravil dejstvo, da bodo prostori zapora prilagojeni invalidom in starejšim osebam.

Delegacija je povedala, da se Slovenija sooča z nesorazmernim številom tujcev, ki prihajajo v državo, in vse večjim številom kaznivih dejanj, ki jih zagrešijo tujci. Odgovorjeno je bilo glede odstranjevanja ograje kot tudi glede osamljenih primerov v zvezi s skupinsko obravnavo zaslišanja prosilcev za azil zaradi pomanjkanja zmogljivosti ter o spoštovanju načela nevračanja. Pojasnjeno je bilo, da težave glede tolmačenja v teh postopkih izhajajo tudi iz tega, da za določene jezike v Sloveniji ni tolmačev.

Delegacija je povedala, da je Slovenija prevzela polno odgovornost za kršitve človekovih pravic, ki jih je povzročil izbris državljanov nekdanje Jugoslavije. Sprejeta je bila zakonodaja za ureditev statusa teh državljanov in pridobitev odškodnine zaradi izbrisa. Ustavno sodišče je presojalo pravni status te zakonodaje, vlada je skladno z ugotovitvami popravila zakonodajo, ustreznost popravkov je potrdil tudi Svet Evrope. Zakonodaja je trenutno znova pred Ustavnim sodiščem, ki še ni odločilo, Vlada pa bo v celoti spoštovala njegove odločitve. Nekdanji predsednik se je leta 2022 javno opravičil v zvezi z izbrisom, vlada pa je odprla tudi spominski prostor za izbrisane, navedeni so bili podatki glede prejema odškodnin. Slovenija namerava tudi ratificirati Konvencijo o statusu oseb brez državljanstva iz leta 1961.

Posebej je bila poudarjena kadrovska in finančna okrepitev Varuha človekovih pravic, tudi za namen delovanja državnega preventivnega mehanizma.

Vodja delegacije je v zaključnih besedah dejala, da je bil dialog zelo pomemben za nadaljnje izvajanje Konvencije v Sloveniji. Država pogodbenica namerava okrepiti rezultate v zvezi s tem v korist vseh ljudi, ki jih ščiti.

V sklepnih besedah se je Claude Heller, predsednik Odbora, zahvalil delegaciji za konstruktiven dialog, ter pozdravil prizadevanja države pogodbenice za izboljšanje institucionalnega in političnega okvira glede obravnavanih področij. Odbor želi vzpostaviti stalen dialog z državo pogodbenico na podlagi ključnih pomislekov, ki jih je izrazil Odbor. Posnetek dialoga je odstopen na spletni strani ZN¹.

4. Sklepne ugotovitve

Ob zaključku 78. zasedanja je Odbor ZN proti mučenju prejel sklepne ugotovitve, v katerih je podal svojo oceno o napredku, ki ga je pogodbenica dosegla pri uresničevanju svojih obveznosti po konvenciji, ter podal priporočila za pospešitev uresničevanja posameznih določil konvencije. Vlada Republike Slovenije s sklepom zadolži pristojna ministrstva in vladne službe, da preučijo priporočila Odbora ZN proti mučenju in sprejmejo ukrepe za njihovo pravočasno in učinkovito uresničevanje.

Sklepne ugotovitve, ki so priloga tega vladnega gradiva, med drugim izpostavljajo:

- zahtevo, da si država pogodbenica prednostno prizadeva sprejeti potrebne zakonodajne ukrepe, s katerimi bi zagotovila, da kaznivo dejanje mučenja ne zastara, tudi v primerih, ko se ne šteje za kaznivo dejanje zoper človečnost ali vojni zločin; da zaradi preprečitve nevarnosti nekaznovanosti pri preiskovanju dejanj mučenja ter pregonu in kaznovanju storilcev pregleda svojo zakonodajo in zagotovi, da med opredelitvijo iz 135.a člena in opredelitvijo iz 1. člena konvencije ni vrzeli; ter da zagotovi, da so najnižje kazni za mučenje sorazmerne s težo kaznivega dejanja, kot je določeno v drugem odstavku 4. člena konvencije.
- da so v praksi in zakonodaji zagotovljena vsa temeljna pravna jamstva proti mučenju in slabemu ravnanju za vse pridržane osebe od začetka odvzema prostosti v skladu z mednarodnimi standardi, vključno s pravico pridržanih oseb do sistematičnega video snemanja zaslišanj v policijskem pridržanju, da bi okrepili jamstva pred mučenjem ali slabim ravnanjem, z obveznimi navodili za shranjevanje teh posnetkov pod nadzorom nadzornih organov ter do neoviranega dostopa do neodvisnega odvetnika po lastni izbiri ali po potrebi do brezplačne pravne pomoči, tudi med začetnim zaslišanjem in preiskavo, v skladu s Temeljnimi načeli o vlogi odvetnikov² ter Načeli in smernicami Združenih narodov o dostopu do pravne pomoči v sistemih kazenskega pravosodja³.
- nadaljnja prizadevanja za ohranjanje dialoga z državnim preventivnem mehanizmom in skrbno preučitev vseh njegovih neuresničenih priporočil;
- nadaljnja prizadevanja za zmanjšanje prezasedenosti zaporov in prostorov priporov, zlasti z večjo uporabo alternativnih ukrepov in večjo kakovostjo zdravstvenih storitev za osebe, ki jim je bila odvzeta prostost;

---

¹ 2060th Meeting, 78th Session, Committee Against Torture (CAT) | UN Web TV (<https://webtv.un.org/en/asset/k1i/k1inwszq1z>) in

2063rd Meeting, 78th Session, Committee Against Torture (CAT) | UN Web TV (<https://webtv.un.org/en/asset/k1q/k1q0eklh0>)

² <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/basic-principles-role-lawyers>

³ https://www.unodc.org/documents/justice-and-prison-reform/UN_principles_and_guidelines_on_access_to_legal_aid.pdf

- izboljšanje prostorov, materialnih pogojev in povečanje števila osebja v zaporih, še posebej za starejše in invalide kot tudi sprejem drugih ukrepov za izboljšanje dostopa do rehabilitacijskih in reintegracijskih programov;
- krepitev programov podpore, usmerjanja in reintegracije za tujce v vseh krajih odvzema prostosti, po potrebi tudi z zagotavljanjem tolmačenja ali kulturnega posredovanja;
- nadaljnja prizadevanja za redno zagotavljanje dostopa do zunanjih dvorišč na vseh policijskih postajah;
- zagotavljanje odvetnika po izbiri ali po uradni dolžnosti za vse mladoletnike, obtožene kaznivih dejanj;
- sprejem ukrepov za zmanjšanje mladoletniškega povratništva;
- vzdrževanje ustreznih pogojev bivanja v prevzgojnih domovih za mladoletnike;
- uskladitev zakonodaje in prakse glede kazenske sankcije osamitve z mednarodnimi standardi, zlasti s pravili 43 do 46 Standardnih minimalnih pravil Združenih narodov za ravnanje z zaporniki (pravila Nelsona Mandele) ter ustrezno evidentiranje in dokumentacija primerov osamitve;
- spoštovanje prepovedi ukrepa oddaje v samico in podobnih ukrepov za mladoletnike;
- uvedba učinkovitih preiskav, kadar obstajajo utemeljeni razlogi za sum, da je bilo storjeno dejanje mučenja, slabega ravnanja, čezmerne uporabe sile ali zlorabe s strani uradnih oseb s posebnimi pooblastili, zagotovitev pregona storilcev in sprejem ustreznih odškodnin za žrtve (vključno glede preiskav incidentov, ki so se zgodili med protesti leta 2021);
- sprejem vseh potrebnih ukrepov za izboljšanje postopkov za ustrezen zdravniški pregled, dokumentiranje in beleženje zdravstvenega stanja vseh oseb, ki jim je bila odvzeta prostost, po prijemu, premestitvi ali pridržanju, s strani neodvisnega zdravstvenega osebja, ter pravilni in celovito beleženje in poročanje o vseh poškodbah, ki kažejo na mučenje ali slabo ravnanje, pristojnim pravosodnim organom na dosleden in temeljit način;
- krepitev programov usposabljanja vsega ustreznega osebja, vključno z medicinskim in psihološkim osebjem ter tožilci in sodniki, za prepoznavanje, dokumentiranje in preiskovanje primerov mučenja in slabega ravnanja v skladu z Istanbulskim protokolom;
- zbiranje in objava izčrpnih razčlenjenih statističnih podatkov v zvezi z vsemi prejetimi pritožbami in poročili o mučenju, slabem ravnanju, čezmerni uporabi sile in zlorabi pooblastil zoper javne uslužbence,
- določitev jasnih meril in postopkov za uporabo nesmrtonosnega orožja na demonstracijah, vključno z uporabo solzivca in vodnih topov;
- zagotovitev, da se vsi uslužbenci organov pregona sistematično usposabljajo o uporabi sile, zlasti v okviru demonstracij, ter o uporabi nenasilnih sredstev in obvladovanju množic ter da se pri policijskem nadzoru demonstracij v praksi dosledno spoštujeta načeli nujnosti in sorazmernosti ob upoštevanju Temeljnih načel o uporabi sile in strelnega orožja s strani uslužbencev organov pregona⁴.
- določitev visokega pragu za uporabo električnega paralizatorja in izrecna prepoved njegove uporabe proti otrokom, vidno bolnim, starejšim, vidno nosečim ženskam in invalidom.
- sprejem ukrepov, da v praksi nihče ne bo izgnan, vrnjen ali izročen drugi državi, če obstajajo utemeljeni razlogi za domnevo, da mu ali ji grozi nevarnost mučenja, in zagotoviti učinkovit

---

⁴ <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/basic-principles-use-force-and-firearms-law-enforcement>

dostop do postopkovnih jamstev, vključno z informacijami o pravici zaprositi za azil, takoj in v jeziku, ki ga oseba razume, dostopom do pravne pomoči in pravico do pritožbe s samodejnim odločilnim učinkom negativnih odločitev;

- razmislek o spremembi ali razveljavitvi 10.a in 10.b člena Zakona o tujcih ter zagotovitev uvedbe učinkovitih in ustreznih ukrepov na podlagi individualne obravnave ter preverjanja ranljivosti za čim prejšnjo identifikacijo vseh žrtev mučenja, slabega ravnanja, nasilja na podlagi spola in trgovine z ljudmi med prosilci za azil ter drugih oseb, ki potrebujejo mednarodno zaščito, med mejnimi postopki s strani ustrezno usposobljenih uradnikov za priseljevanje ter tem osebam zagotoviti dostop do zdravljenja zaradi nujnih bolezenskih stanj in ustrezne podpore;
- okrepitev redne in stalne dejavnosti za krepitev zmogljivosti s posebnim poudarkom na načelu nevračanja, prepoznavanju ranljivih skupin in obvladovanju stresnih okoliščin ter zagotavljanje ustreznega usposabljanja za policiste, mejne stražarje, uradnike za priseljevanje ter sprejemno in zdravstveno osebje;
- vzpostavitev postopkov za ugotavljanje števila oseb brez državljanstva za preprečevanje in zmanjševanje števila oseb brez državljanstva ter nadaljevanje zaveze, izražene med dialogom, o ratifikaciji Konvencije o zmanjševanju števila oseb brez državljanstva iz leta 1961;
- pregled nacionalne zakonodaje glede zagotavljanja zaščite otrok v migracijskih razmerah in prizadevanj za ustrezno namestitvev otrok brez spremstva ter razvoj multidisciplinarnega sistema oskrbe, ki temelji na koristi in individualni oceni potreb otrok;
- okrepitev prizadevanj za zmanjšanje prenatrpanosti ter izboljšanje materialnih pogojev v azilnih domovih v Ljubljani in Logatcu, vključno z zagotavljanjem dostopa do ustreznih socialnih, izobraževalnih in zdravstvenih storitev namenjenih telesnemu in duševnemu zdravju; ter se vzdržati uporabe nezakonitih omejitev gibanja in zagotovitev možnosti pritožbe učinkovitemu, neodvisnemu, zaupnemu in dostopnemu nadzornemu mehanizmu.
- nadaljnja prizadevanja za spodbujanje dostopa Romov do izobraževanja, zaposlitve, zdravstvenega varstva in ustreznih življenjskih pogojev;
- dosledno izvajanje zakonodaje o prepovedi otroških in/ali prisilnih porok ter obravnava škodljivih posledic takšnih praks, vključno s preiskavo in pregonom storilcev;
- sprejem nadaljnjih ukrepov za zagotovitev pravic izbrisanih oseb do vnovične pridobitve statusa osebe s stalnim prebivališčem, zagotovitev popolne in učinkovite poprave krivic, vključno z vrnitvijo v prejšnje stanje, odškodnino in zadoščenjem, vsem posameznikom, ki so bili žrtve izbrisa, ter sprejem vseh potrebnih ukrepov za opredelitev in zaščito oseb brez državljanstva, ki jih je doletel izbris;
- okrepitev prizadevanj za zagotovitev, da se vsi primeri nasilja zaradi spola, vključno z nasiljem v družini, temeljito raziščejo, da se domnevni storilci preganjajo in v primeru ugotovitve krivde ustrezno kaznujejo ter da žrtve ali njihove družine dobijo zadoščenje, vključno z ustrezno odškodnino;
- sprejem potrebnih ukrepov za spodbujanje in olajšanje vlaganja pritožb žrtev ter učinkovito odpravljanje ovir, ki lahko ženskam preprečijo prijavljanje nasilja nad njimi;
- okrepitev usposabljanja uslužbencev organov pregona, sodnikov, zdravstvenih delavcev in drugih ustreznih strokovnjakov, zlasti o oblikah in posledicah nasilja v družini ter o tehnikah razgovora in spremljanja žrtev nasilja na podlagi spola, ki se odzivajo na vzroke, ki povzročajo neenakosti med spoloma;
- pregled zakonodaje, ki se uporablja za kazniva dejanja posilstva v zakonu in spolnega nasilja nad zakoncem ali partnerjem, ter pravila o pregonu po uradni dolžnosti, da ne bo izključena možnost sprožitve postopka, če žrtev ni vložila uradne pritožbe, ter da se žrtvam in drugim, ki jim grozi viktimizacija, zagotovi najširša možna zaščita;

- zagotovitev, da je uporaba prisilnih sredstev v socialnovarstvenih in psihiatričnih ustanovah omejena na okoliščine, v katerih je takšna uporaba nujno potrebna in sorazmerna, podvržena strogim predpisom in za najkrajši možni čas, da se prepreči tveganje škode za posameznika ali druge, ter samo takrat, ko nobena druga razumna možnost ne bi zadoščala za obvladanje tega tveganja, pri čemer je dosledno beležena v posebne registre v vseh ustanovah, da so zagotovljena učinkovita pravna jamstva, vključno z dostopom do pritožbenega mehanizma, ter da se vse zlorabe učinkovito preiskujejo in po potrebi preganjajo;
- izvedba učinkovite, hitre in nepristranske preiskave domnevnega nasilja na Univerzitetni psihiatrični kliniki Ljubljana;
- nadaljnja prizadevanja za zmanjšanje prezasedenosti forenzične psihiatrične enote v Mariboru, tudi z vlaganjem v okrepitev osebja, ukrepi brez odvzema prostosti in storitvami v skupnosti;
- izboljšanje dostopa do dejavnosti na prostem in rehabilitacijskih programov v vseh psihiatričnih ustanovah;
- okrepitev prizadevanj za preprečevanje trgovine z ljudmi in boj proti njej, med drugim s krepitvijo postopka za zgodnje prepoznavanje in napotitev žrtev med osebami v ranljivih okoliščinah, kot so prosilci za azil in migranti, vključno z mladoletniki brez spremstva, ter z zagotavljanjem specializirane pomoči otrokom žrtvam trgovine z ljudmi, vključno z ustrezno nastanitvijo v ustanovah, prilagojenih njihovim posebnim potrebam;
- okrepitev prizadevanj za preiskovanje in pregon vseh primerov trgovine z ljudmi ter žrtvam zagotoviti ustrezno odškodnino;
- krepitev rednega obveznega usposabljanja uslužbencev organov za priseljevanje in kazenski pregon na področju zgodnjega prepoznavanja žrtev trgovine z ljudmi in njihovega napotovanja k ustreznim službam;
- zagotovitev poprave krivic vsem žrtvam mučenja in slabega ravnanja, kot tudi žrtvam trgovine z ljudmi in nasilja zaradi spola, vključno z zagotovitvijo izvršljive pravice do poštene in ustrezne odškodnine ter sredstev za čim popolnejšo rehabilitacijo ter predložitve (Odboru) informacij o odškodninah, vključno s sredstvi za rehabilitacijo, ki so jih odredila sodišča ali drugi državni organi in so bile dejansko zagotovljene žrtvam mučenja ali slabega ravnanja;
- nadaljnja preučitev ukrepov za zbiranje, razčlenjevanje in analiziranje statističnih podatkov, pomembnih za bolj osredotočeno in usklajeno spremljanje izvajanja konvencije, vključno s podatki o pritožbah, preiskavah, pregonih in obsodbah v zvezi s primeri mučenja in slabega ravnanja s strani varnostnih sil in zaporniškega osebja, nasilja zaradi spola in trgovine z ljudmi ter o pravnih sredstvih, vključno z odškodnino in rehabilitacijo, zagotovljeno žrtvam;
- razširjanje poročila in sklepnih ugotovitev prek uradnih spletnih strani, medijev in nevladnih organizacij ter obveščanje odbora o svojih dejavnostih razširjanja.

Naslednje - peto periodično poročilo mora Slovenija predložiti do 24. novembra 2027, vendar pa je Odbor ocenil, da je potrebna posebna pozornost in takojšnje ukrepanje glede priporočil o mladoletniškem kazenskopravnom sistemu, otrocih migrantih, spolnem nasilju in nasilju zaradi spola ter obravnavi oseb v socialnovarstvenih in psihiatričnih ustanovah (glej 17., 29., 37.a in 39.d odstavek Sklepnih ugotovitev v prilogi). Iz tega razloga mora Republika Slovenija za slednja priporočila do 24. novembra 2024 predložiti pisno informacijo o njihovem uresničevanju.